

חוגינו

גיליון כ"ג

ראה

יו"ל ע"י צעירי חוג חתם סופר זכרון מאיר ב"ב

זמני התפילות לשבת

שחרית.....8:00

מנחה גדולה.....1:20

מנחה קטנה.....6:00

מעריב מוצ"ש.....8:12

זמני התפילות לחול

שחרית.....7:00

מנחה ב'.....7:20

שיעור משנה ברורה
ממורינו הרב שליט"א

מעריב.....8:00

ניתן להשיג הגיליון ב:
בית מדרשינו

רח' האדמו"ר מגור 27

בית המדרש פרשבורג

רחוב האר"י 3

ביהמ"ד חוג חתם סופר

רח' אדמורי אלכסנדר 18

ובמייל

CHOOGEINOO@GMAIL.COM

מתורת רבותינו

ראה אנוכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה [יא,כו]

לשון הפסוק צריך ביאור, שמתחיל בלשון יחיד 'ראה' ומסיים בלשון רבים 'לפניכם'. מבאר רבינו החתם סופר כי הפסוק מרמז למאמר חז"ל [קידושין מ.]: לעולם יראה אדם את כל העולם כאילו חציו חייב וחציו זכאי, עשה מצוה אחת הכריע את כל העולם כולו לכף זכות, עשה עבירה אחת הכריע את כל העולם כולו לכף חובה. וזהו שאמר כאן הכתוב: 'ראה' – כל יחיד ויחיד ראה במחשבתך, 'אשר אנוכי נותן לפניכם' – כל העולם כולו, 'ברכה וקללה' – שהדבר מוכרע בכף מאזני משפט לאלוקים, 'את הברכה אשר תשמעו.. והקללה אשר לא תשמעו' הרי אתם בעבירה קלה של היחיד גורם להכרעת כל העולם כולו בין זכות לחובה.

האם צריך לכתוב פרוזבול בערב ראש השנה תשפ"ב ?

מקץ שבע שנים תעשה שמיטה [טו,א]

בגמ' [ערכין כח:] אמרו שביעית משמטת בסופה שנאמר 'מקץ שבע שנים'. אמנם דעת בעל העיטור והרא"ש דשביעית משמטת בתחילתה, ומקורם מד' התוספתא לגירסתם [שביעית פ"ח] אימתי כותבין פרוזבול ערב ראש השנה

של שביעית. ובתשובת רבינו החתם סופר [ח"מ סימן נ'] במענה לשואל שרצה לעשות פרוזבול בערב ראש השנה של שמיטה כתב: אנא עובדא ידענא שמורי ורבי החסיד [-ר' נתן אדלר] זצ"ל מסר דבריו לפני וחד דעימי בסוף שנת תקמ"ד הנכנס לתקמ"ה, דהיינו סוף שמיטה, וידענא שלא עשה פרוזבול בסוף תקמ"ג, כי לא זזה ידי מתוך ידו ממש לידע כל דרכיו ומובאיו. ובטעם הדבר שלא חשש לשיטות הנ"ל מסביר החת"ס דרוב הפוסקים חולקים על הרא"ש והעיטור ודי לן במה שכתב הרמב"ן בתשובה דנוסחא מוטעת נזדמנה להעיטור בתוספתא, והגירסא האמיתית היא: אימתי כותבין פרוזבול ער"ה של מוצאי שביעית. והגאון הגדול ר' יששכר דב גולדשטיין זצ"ל בחיבורו ליקוטי הערות על שו"ת חת"ס [או"ח סי' ט"ו השני] הקשה מדברי החת"ס בתשובתו שם שכתב וז"ל: וכיוצא בזה השתא הכא שנת השמיטה אינה ראויה לקרות בתורה 'לא יגוש את רעהו' למי שלא עשה פרוזבול ער"ה העבר בכניסת שמיטה וגם יעשה פרוזבול ער"ה הבעל"ט ביציאתו לצאת ידי כל הפוסקים החולקים בזה. ע"כ. ומשמע דחשש החת"ס לשיטות אלו. ותירץ בשם הגרי"נ שטרן זצ"ל שאין דברי החת"ס שם אמורים אלא לחסידים הרוצים להחמיר ביותר, שכתב שם תשובה לשואל שרצה למנוע מלובשי בגדי צמר להתפלל לפני העמוד בנוסח ספרד, ולזה השיבו החת"ס דמי שרוצה להחמיר עדיף שיחמיר בדברים שיש בהם טעם ולא בכגון דא שאין בו טעם להחמיר.

זעקת השבת

בשבוע הבא יופיע בעז"ה גיליון מיוחד בענין יחסי קהילתנו עם מרן החזו"א זצ"ל בכלל, ובפרט בענין הגנרטור בשבת קודש, לרגל המגבית לטובת ה'נר למאור' – גנרטור לשבת דקהילתינו.

השבוע

לפני 60 שנה

ידיעות החוג

מתוך "ידיעות החוג" משנת תשי"ח

בהוצאת: האחד הארצי של חוגי חתם סופר
תל-אביב, ת. ד. 570 פנימי — לחברי החוג

באו חשבון

ימי אלול באו, עת תשובת השנה, וקץ השופר מתריע לנו כאות אזהרה: לעמוד לרגע קט, הגענו עד הגבול, באו חשבון!

במשך כל השנה היינו משוקעים בבוכי של אנוכיות, והגיע הזמן שנעמוד, נסתכל ונתבונן, לאן הגענו?

ולא רק הפרט, גם הכלל מחויב בחודש הזה לתת דין וחשבון מהפעולות של השנה שעברה, מה הי' עלינו לעשות, ומה עשינו? ומה עוד עלינו לעשות? באו חשבון!

לפני חצי שנה התחלנו להוציא לאור את "ידיעות החוג" והשהדלנו להעביר לפני עיני חברינו מקצת מהתפקידים שמוטלים עלינו, ואחרי חצי שנה אנו שואלים את עצמינו, עד כמה הצלחנו לשבור את האדישות ההרסנית אצל חברי חוגנו? עד כמה הצלחנו להוכיח שיש לנו תפקידים, הרבה תפקידים, ושעלינו לפתור אותם לפי רוח רבותינו ז"ל, תפקידים, שאנו מחוייבים לפתור אותם למען ילדינו, למען קיומינו אנו!

בלי בדיקה קפדנית מגיעים אנו למסקנא, שעוד רחוק-רחוק אנחנו מלהגיד "עשינו מה שמוטל עלינו" עוד הרבה יש לנו לעשות ולפעול לטובת הכלל — שהוא סוף כל סוף טובתינו וטובת ילדינו — בכדי שנוכל להצהיר, שעשינו רק משהוא, אבל בדבר אחד אולי הצלחנו, הצלחנו להניע להתחלה, הצלחנו ע"י גליונינו לגלות מספר גדול (כ"י) של חברים בירושלים, חיפה, פ"ת בני ברק וכו'. המאורחים בדעה וברוח לפי מסורת רבותינו ז"ל, ורק הכר להם הגוף המאורגן, שיעזור להם להוציא שאיפתם מן הכח אל הפועל.

אנו רואים שמתחילה אצלם להחדיר ההכרה שמהוייבים לפעול, לא מחר, רק עוד היום: ושכח מאוחד אפשר לפעול.

ההתענינות מצד חברי החוג כלפי גליונינו, הראה בעליל שיש רצון בפנימיות הלב, רצון עז לפעול למען השם ולמען תורתו, רק חסרת היוזמה, חסרת ההתחלה.

תהי' איפוא הודש אלול הנה, הודש של חשבון הנפש, והבה נקוה, שרצון הטהור הזה יתגבר על האדישות החיצונית, הבה נקוה ששנה הבאה הביא את ההתעוררות של ממש.

תחל שנה עם פעולותי וברכותי אמן.

כל הנביאים כולן צוו על תשובה, ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה, וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותו ומיד-הן נגאלין שנאמר והי' כי יבאו עליך כל הדברים וגו' ושבת עד ה' אלקיך, ושב ה' אלקיך וגו'.
(רמב"ם הלכות תשובה פ"ז ה"ה)

אזהרה: "ידיעות החוג" בכלל דברי קדושה שבהן טעונו גניזה!

מהמתרחש בהחוג

מועדת השמיטה לונדון תחת הנהלת הרב ר' שלמה בוימגוטן נ"י נשלחו להרה"ג ר' יואל פולק שליט"א 1000 ק"ג תפוחי אדמה, 100 ק"ג בצל ו-100 ק"ג עגבניות לחלוקה בין שומרי שביעית. בגלל חוסר מקום בת"א נמסרו כל אלו להאגודת ישראל לסדר את החלוקה. בהודעות מיוחדות בביה"מ של חוג ח"ס, נודיע לחברינו על זמן ואופן החלוקה. אותה הכמות נשלחה גם להרה"ג ר' שמואל ואונר שליט"א לחלק בין שומרי שביעית בני ברק. זו נמסרה לועדת השמיטה לכדר את החלוקה. פרטים נודיע בהודעות מיוחדות בביה"מ חוג ח"ס ב"ב וד"מ.

חברי החוג בת"א שנרשמו וקבלו שוברים על חלוקת ירקות מיובשים מתחבילות שנשלחו מאמסטרדם מתבקשים להופיע נלקדם האפשרי בחגות מכולת יוסף דיאמנט ת"א רח' בלפור 43 ולקבל את המצרכים.

הועדה שנבחרה להנהלת תיקוני ביה"מ חוג התם סופר ת"א רח' גאולה 32 מורכבת מה"ה בר דוד ציטרן, מר מרדכי משולם לעוי ומר יעקב מוהר נ"י ממשיכה עבודתה בהצלחה והתגברה על כל הקשיים, מקיים לנמור את כל התפקידים שהוטלו עליהם עד ראש השנה הבע"ל.

ביומת חוג ח"ס בני ברק מתכוננים לערוך אי"ה בבני ברק בחול המועד סוכות פגישה ארצית של כ"כ כל החוגים בהשתתפות רבני החוג שליט"א מכל הארץ, בכדי לדון על השאלות העומדות על הפרק, וליצור קשר הדוק בין כל החוגים, הנהלות החוגים וכניסיהם מתבקשים כבר כעת להתכונן לכינוס ארצי זה ולהתכן כבר הצעותיהם וכו'. פרטים נוספים ופרסם עוד אי"ה.

לפי החלטת הנהלת חוג ח"ס ת"א כל החברים מת"א מתבקשים להגדיל מעצמם מס חדשי החוג, פעולותי נרחבות הוצאותי מתגולות מיום ליום, הנהלה מוכרחה בכל לשון של בקשה לפנות איש"א אל החברים, להמוך אותה בתמיכה של ממש.

אל כל חברי חוג ח"ס בבני-ברק ושכונני

כפי שהדענו בגליון א' של "ידיעות החוג" החליטה הנהלת החוג לדרוש מס חבר חדשי מינימלי של 250 פרוטה (— 3 ל"י לשנה) מכל החברים. בלי יוצא מן הכלל, הכנסה זו מיועדת לכסוי הוצאות השוטפות של ההנהלה ובראש וראשונה לכיסוי הוצאות של "ידיעות החוג" מה מצערת איפוא העובדה שהלק מחברינו מסרב לשלם את מס החדשי או שדוחיב את הגובה ב"לך ושוב". אי לזאת פונים אנו היום בקריאה נמרצת אל כל אחד מחברינו, למלא את חובתו הקדושה לגבי החוג, ולשלם בקביעות את הסכום המינימלי של — 3 ל"י לשנה, הנגבה בשעורים שוים בני — 1 ל"י.

דע, כי תשלום מס החבר, הוא בטון ההשתייכות לחוג.

הנהלת חוג ח"ס בני ברק

מסיבת סיום מסכתא בחוג ח"ס ירושלים

בביהמ"ד "שערי-טמחה" חגגו חברי החוג את סיומה של מסכת ראש השנה. מגיר השיעור הרב יששכר רב גולדשטיין נ"י סיים את המסכתא ונשא הדרן בפילפולא חריפהא שהובל בדברי אגדה. הוא ברך את החברים שלקחו חלק בשיעור ובקש להשתדל להגדיל את מספר המשתתפים בעתיד. הרב שמשון פישר נ"י הביע את תודתם העמוקה של כל משתתפי השיעור להרב גולדשטיין נ"י שהצליח בדרך לימודו למשוך את לבבות כל שומעיו ואיחל לו הצלחה גם להבא. בשעה מאוחרת בלילה קיבו החברים את סעודת המציה בהתרוממות הלב כשהרגשה הזקה אצלם שיצליחו בעזרת ה' לאחד את כל החברים בחוג להרכבת תורה ולחיים מסורתיים ברוח רבותינו ז"ל.

אישי החוג ופועלם

הר"ר חיים קאניג זצ"ל

ר' חיים קאניג ראש הקהל דקהילתנו נולד והתגורר בסורבוס שבהונגריה וכבר שם כיהן כראש הקהל עד לשואה הנוראה. כמה שנים לאחר סיום המלחמה הוא עלה ארצה כשהוא כבר בגיל מבוגר וקבע מושבו בבני ברק [היכן שהיום רבי עקיבא פינת זכריה] והצטרף לקהילתנו 'חוג חת"ס זכרון מאיר' שאז עוד שכנה בביתו של הר"ר יששכר בנדיקט ז"ל. בתקופה ההיא שימש כראש הקהל בקהילתנו הר"ר יודא הרצוג, אבל אז פרש ר' יודא מהמינוי באומרו שאינו ראוי למשרה זו, ועבר להתפלל בבית מדרשו של הגר"ש ואזנר זצ"ל. וחברי הקהילה נמנו וגמרו למנות את ר' חיים קאניג למשרה זו שכאמור כבר שימש בה לפני המלחמה. ר' חיים פעל ללא לאות למען הקהילה ועזר רבות בקבלת המגרש לקהילתנו מהמועצה המקומית, ובבניית בית המדרש בחלק הגשמי והרוחני יחד. אשתו היתה פעילה גדולה בארגון 'נשי החוג' דקהילתנו. הוא כיהן כראש הקהל דקהילתנו במשך כחמש עשרה שנה. בצוואתו כתב כי את דירתו הוא תורם לת"ת 'יסודי התורה' דקהילתנו. נלב"ע י"ד מנחם אב תשל"א בלא זרע של קיימא. מצבה לזכרו הוקמה על הקיר הצפוני שבבית מדרשינו.

יהי זכרו ברוך

מכתבים למערכת

לכבוד מערכת הגיליון המופלא 'חוגינו' שלום רב.

בראשית דברי רצייתי להודות על גליונכם מלא התוכן, קנקן חדש מלא ישן, הממשיך את מסורת החת"ס ותלמידיו לדורנו אנו. ובאתי להעיר על דבר התמונות המתפרסמות בגליונכם עם כיתוב המתאר את הדבר הנראה בתמונה, שלכאורה אסור לקרותו בשבת משום גזירת שטרי הדיוטות כדאיתא בשו"ע [סי' ש"ז סט"ו]: כותל או וילון שיש בו צורות חיות משונות או דיוקנאות של בני אדם של מעשים כגון מלחמות דוד וגלית וכותבים זו צורת פלוני וזה דיוקן פלוני אסור לקרות בשבת. ע"כ. בברכה ב. ש. פ.

תשובת המערכת

כשהתחלנו להוציא הגיליון בשנת תשע"ח פנינו אל מורינו הדיין דקהילתנו הגאון הגדול ר' שלמה זלמן אולמן זצוק"ל בענין זה, והורה לנו לכתוב את הכיתובים מעל התמונה ולא מתחת התמונה כנהוג בדרך כלל, ובאופן זה אין בו משום גזירת חז"ל הנ"ל, וכמבואר בגמ' בשבת [קמט.]. ששם הוא מקור דין זה דאיתא התם: כתב המהלך תחת הצורה ותחת הדיוקנאות אסור לקרותו בשבת, ופירש"י שמא יקרא בשטרי הדיוטות. דדוקא באופן זה שרגילין לכתוב כך יש חשש שיקרא בשטרי הדיוטות, ולא באופן שכותב למעלה.

זכור ימות עולם

בניית האגף הצפוני עם כיתות לת"ת ועזרת נשים. תשכ"ג.

בתמונה זו נראים הבית שני שבו פועל בימינו כולל 'שיה יצחק צבי' על שמו ולזכרו של מורינו הגר"צ ברנפלד זצ"ל בראשותו של מורינו הרב שליט"א, ובו פעל אז כיתה מהת"ת ואח"כ הכולל בעלי בתים, והעזרת נשים שמעליו, שכבר נבנה בשנת תש"כ, בתוספת האגף הצפוני של הת"ת שנבנה במחובר לבנין הקיים בשנת תשכ"ג.

מעמד חנוכת הבית לאגף הצפוני, טבת תשכ"ד. נואמים מרן הגר"ש אונגר ור' ירמיה פלדמן, נראים רב העיר הגר"י לנדא.

